

IX. Kaupunginkirjasto.

Kaupunginkirjaston hallituksen kertomus vuodelta 1928¹⁾ oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta. Kirjaston johtokuntaan kuuluivat vuonna 1928 filosofiantohtori A. H. Bergholm, puheenjohtaja, filosofiantohtori G. Schauman, varapuheenjohtaja, lehtori E. Pontán, toimittaja A. Huotari ja kirjaltaja V. Isola. Johtokunta kokoontui vuoden varrella 9 kertaa.

Henkilökunta. Kirjaston pienten, Töölössä, Vallilassa ja Käpylässä sijaitsevien haaraosastojen johtajanvirat, jotka aikaisemmin olivat olleet n. k. sivuvirkoja, määrättiin vuoden alusta lukien kuulumaan palkkasäänössä luokiteltujen virkojen 3:teen luokkaan. Perämiehenkadun 15:ssä olevan lukuhuoneiston valvojantoimi, joka myöskin aikaisemmin oli ollut sivuvirka, muutettiin sopimusluontoiseksi, vakinaiseen palkkasääntöön kuulumattomaksi viraksi. Kaupunginvaltuusto vahvisti lokakuun 17 p:nä Helsingin kaupungin viranpitäjiltä vaadittavan kielitaidon määräykset, jotka ovat voimassa vuoden 1929 alusta alkaen. Niiden mukaisesti vaaditaan kirjaston johtajalta, että hän täydellisesti hallitsee suomenkieltä ja kykenee puheessa ja kirjoituksessa hyvästi käyttämään ruotsinkieltä, avustavilta kirjastonhoitajilta ja haarakirjastojen johtajilta, että osaavat puheessa ja kirjoituksessa hyvin käyttää suomen- ja ruotsinkieltä sekä amanuensseilta taito puheessa käyttää suomen- ja ruotsinkieltä. Kirjaston muiden viranpitäjien kielitaidon vaatimukset määrää se viranomainen, joka virat täyttää. Uudet määräykset eivät koske ennen tammikuun 1 p:nä 1929 virkaan otettuja viranpitäjiä.

Huoneistot. Pääkirjastolle suunnitellun uuden talon rakentamiskysymystä käsiteltiin vuoden varrella rahatoimikamarin vuonna 1927 asettamassa rakennuskomiteassa. Kirjastonhoitaja esitti pyynnöstä komitealle lyhyesti yleisiä, suurempien kaupunkikuntien kirjastolaitoksen järjestelyssä havaittavia näkökohtia sekä samalla loi tilastotiedoin valaistun katsauksen Helsingin kaupungin kirjaston kehitykseen viimeksi kuluneena 15-vuotiskautena korostuen tällöin kehityksen huoneistoille asettamia vaatimuksia. Komitea pyysi sitten kirjaston johtokuntaa laatimaan uuden talon rakennusohjelman, jommoinen, väliaikainen nimittäin, sille toimitettiinkin. Sen mukaan tulisi kirjastotalo rakennettavaksi kolmikerroksiseksi ja sen peittämä maa-ala olisi noin 2,000 m². Rakennuksen keskiosaan sijoitettaisiin suuri lainaushalli, jonka lattia-ala olisi noin 700 m², ja sen ympärillä sijaitsisivat lukusalit, kirjamakasiini, tiedonantotoimisto, kirjastokonttori y. m. Luentosali, lasten-

¹⁾ Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä lukusalissa on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa vuodelta 1929.

osasto, varastohuone j. m. s. oli järjestettävä pohjakerrokseen, kun taas työsalit, työhuoneet, opintokerhuhuoneet, kirjastokoulun tarvitsemat huoneet y. m. sijoitettaisiin ylimpään kerrokseen. Välikerroksessa voitaisiin mahdollisesti saada tilaa erikoiskokoelmille ja varattava huoneita tulevaisuuden tarpeita silmälläpitäen. Eri osastojen suuruus sekä niiden asema toisiinsa nähden suunniteltiin myöskin ohjelmaluonnoksessa. Komitea ei ennättänyt kuitenkaan vuoden kuluessa lähemmin käsitellä suunnitelmaa, sen huomio kun pääasiallisesti kiintyi uudisrakennuksen paikan määräämistä koskevaan kysymykseen. Kaupunginarkkitehdin ja asemakaava-arkkitehdin mielestä ei rakennukselle toistaiseksi varattu, kansallismuseon lähettyvillä oleva paikka ollut sopiva. Tonttipaikkaa koskevia ehdotuksia pohdittiin, mutta komitea ei vielä määrännyt kantaansa lopullisesti.

Lainausliike. Lainausajat olivat vuoden kuluessa muuttumattomina Kirjalainojen lukumäärä oli hiukan pienempi kuin lähinnä edellisenä vuonna vähennys kohdistuu romaani- ja kertomuskirjallisuuteen, tietokirjallisuuden lainaus sen sijaan lisääntyi. Pääkirjasto ja Kallion haarakirjasto olivat avoinna 345 päivää, Töölön, Vallilan ja Käpylän haarakirjastot 304 päivää.

Kirjalainojen lukumäärä vuosina 1928 ja 1927 oli seuraava:

	1928.	1927.
Pääkirjastossa	426,755	419,709
Kallion haarakirjastossa	192,356	203,206
Töölön »	29,996	29,760
Vallilan »	32,626	31,622
Käpylän »	21,215	19,864
Yhteensä	702,948	704,161

Lainain keskimäärä lainauspäivää kohti oli pääkirjastossa 1,237 (1,224 v. 1927), Kallion haarakirjastossa 557 (592 v. 1927), Töölön haarakirjastossa 99 (98 v. 1927), Vallilan haarakirjastossa 107 (105 v. 1927) ja Käpylän haarakirjastossa 70 (65 v. 1927) eli yhteensä 2,070 (2,084 v. 1927). Suurin määrä päivässä annettuja lainoja oli 3,803.

Aikuisille sekä lapsille ja nuorisolle annettujen kirjalainojen välinen suhde käy selville seuraavasta taulusta:

	Kirjalainoja aikuisille.		Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle.		Yhteensä.
	Luku.	%.	Luku.	%.	
Pääkirjasto	330,111	77.4	96,644	22.6	426,755
Kallion haarakirjasto	118,369	61.5	73,987	38.5	192,356
Töölön »	15,941	53.1	14,055	46.9	29,996
Vallilan »	15,664	48.0	16,962	52.0	32,626
Käpylän »	12,244	57.7	8,971	42.3	21,215
Yhteensä	492,329	70.0	210,619	30.0	702,948

Aikuisille annettujen lainojen prosenttiluku oli kertomusvuonna 70.0, mutta 69.5 vuonna 1927, ja lapsille ja nuorisolle annettujen lainojen prosenttiluvut 30.0 ja 30.5. Verrattaessa nämä numerot toisiinsa huomaa, että lasten ja nuorison lainauksen väheneminen aikuisten lainoihin nähden, mikä seikka on ilmennyt vuodesta 1920 lähtien, on edelleenkin ollut havaittavissa. Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaisee seuraava taulu:

	Suomenkielinen kirjallisuus.		Skandinavian kirjallisuus.		Muunkielinen kirjallisuus.		Yhteensä.
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	
Pääkirjasto	207,466	48.6	204,633	48.0	14,656	3.4	426,755
Kallion haarakirjasto	160,249	83.3	32,107	16.7	—	—	192,356
Töölön ”	17,080	56.9	12,916	43.1	—	—	29,996
Vallilan ”	23,197	71.1	9,429	28.9	—	—	32,626
Käpylän ”	19,160	90.3	2,055	9.7	—	—	21,215
Yhteensä	427,152	60.8	261,140	37.1	14,656	2.1	702,948

Kaikkien kertomusvuonna lainaksi annettujen suomenkielisten kirjain prosenttiluku oli 60.8, oltuaan 60.6 vuonna 1927, skandinaviesten vastaavasti 37.1 ja 37.4 sekä muunkielisten 2.1 ja 2.0. Suomenkielisen ja vieras-kielisen kirjallisuuden lainaus lisääntyi siis jonkun verran, skandinavi- kirjallisuuden lainaus sen sijaan vastaavassa määrin väheni.

Kertomus- ja romaanikirjallisuuden sekä tietokirjallisuuden lainauksen välistä suhdetta valaisee seuraava taulu, jossa myös on otettu huomioon vanhemmille ja nuoremmille henkilöille annettujen lainain välinen ero.

	Kirjalainoja aikuisille.				Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle.				Kaikki kirjalainat.			
	Romaani- kirjalli- suus.		Muu kir- jallisuus.		Kertomus- kirjalli- suus.		Muu kir- jallisuus.		Romaani- ja kertomus- kirjallisuus.		Muu kir- jallisuus.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Pääkirjasto	212,532	64.4	117,579	35.6	67,781	70.1	28,863	29.9	280,313	65.7	146,442	34
Kallion haarakirjasto	81,017	68.4	37,352	31.6	56,390	76.2	17,597	23.8	137,407	71.4	54,949	28
Töölön ”	11,597	72.7	4,344	27.3	11,476	81.7	2,579	18.3	23,073	76.9	6,923	28
Vallilan ”	10,639	67.9	5,025	32.1	13,458	79.3	3,504	20.7	24,097	73.9	8,529	26
Käpylän ”	7,877	64.3	4,367	35.7	5,934	66.1	3,037	33.9	13,811	65.1	7,404	34
Yhteensä	323,662	65.7	168,667	34.3	155,039	73.6	55,580	26.4	478,701	68.1	224,247	31

Romaani- ja kertomuskirjallisuutta lainattiin kaikkiaan 478,701 ni- dettä (68.1 %), vastaten 483,800 nidettä (68.7 %) vuonna 1927 sekä tietokirjallisuutta 224,247 nidettä (31.9 %), vastaten 220,361 nidettä (31.3 %) vuonna 1927. Tietokirjallisuuden lainaus lisääntyi niinmuodoin kertomus-

vuonna sekä lainojen lukumäärään että romaani- ja kertomuskirjallisuuden lainaukseen nähden, viimeksimainittu lainaus kun väheni. Lisääntynyt tietokirjallisuuden lainaus johtui kokonaan aikuisten lainauksesta; lapset ja nuorisoina lainasivat tietokirjallisuutta suhteellisesti vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Kirjavaraston eri osastoista lainattujen niteiden luku pääkirjastossa ja haaraosastoissa käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

	Pääkirjasto.	Kallionhaarakirjasto.	Töölönhaarakirjasto.	Vallilanhaarakirjasto.	Käpylänhaarakirjasto.	Yhteensä.	%.
I. Uskontoa.....	3,639	939	74	268	40	4,960	0.7
II. Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja.....	32,968	13,846	2,058	2,434	1,724	53,030	7.5
III. Maantietoa, kansatiedettä, antropologiaa ja matkakertomuksia....	21,714	9,761	1,955	1,870	1,632	36,932	5.3
IV. Romaani-, kertom. j. satuj.	280,313	137,407	23,073	24,097	13,811	478,701	68.1
V. Runoja, näytelmiä, albumeja sekä kirjallisuushistoriaa ja taidetta..	28,071	10,313	1,121	1,403	1,038	41,946	6.0
VI. Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa.....	20,465	8,101	721	844	1,116	31,247	4.4
VII. Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta....	10,975	3,530	166	424	539	15,634	2.2
VIII. Kielitiedettä.....	7,512	1,539	128	231	355	9,765	1.4
IX. Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjastotied., urheilua sekä muita ja sekal. ain.	21,098	6,920	700	1,055	960	30,733	4.4
Yhteensä	426,755	192,356	29,996	32,626	21,215	702,948	100.0

Vertailu vuoden 1927 lainaukseen osoittaa, että kirjallisuusosastoista II, III, VII, VIII ja IX annetut lainat suhteellisesti jonkun verran lisääntyivät, IV ja VI osastosta otetut lainat suhteellisesti vähentyivät, kun taas I ja V osastoon kuuluvan kirjallisuuden lainausta koskevat prosenttiluvut pysyivät muuttumattomina.

Kirjakokoelmia annettiin lainaksi Bengtsärin koulukotiin, Fylgian lomakotiin, Ebeneserkotiin, Espoossa olevaan Aurora-kesäkotiin ja Helsingin raittiusyhdistyksen opintokerholle.

Vuoden kuluessa lainaksi annetuista kirjoista on 219 palauttamatta; näistä oli 171 lainattu pääkirjastosta, 32 Kallion haarakirjastosta, 3 Töölön haarakirjastosta, 8 Vallilan haarakirjastosta ja 5 Käpylän haarakirjastosta.

Kirjastosta sai kotilainoja kaikkiaan 31,222 henkilöä. Näistä oli 6,515 uusia lainaajia. Seuraavassa taulussa esitetään lainaajia koskevia tietoja:

	Miehiä.			Naisia.			Lapsia ja nuorisoa.			Kaiken kaikkiaan.
	Ruumiillis. työn-tekij.	Muita.	Yhteensä.	Ruumiillis. työn-tekij.	Muita.	Yhteensä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.	
<i>Lainaaajat, joiden äidinkieli oli suomi.</i>										
Pääkirjasto	2,016	1 995	4,011	1,413	2,257	3,670	1,213	593	1,806	9 487
Kallion haarakirjasto ..	1,497	693	2,195	1,138	896	2,034	1,052	788	1,840	6 069
Töölön » ..	122	74	196	89	118	207	241	122	363	766
Vallilan » ..	259	25	284	173	38	211	241	149	390	885
Käpylän » ..	142	58	200	31	154	185	187	148	335	720
Yhteensä	4,036	2,850	6,886	2,844	3,463	6,307	2,934	1,800	4,734	17,927
<i>Lainaaajat, joiden äidinkieli oli ruotsi.</i>										
Pääkirjasto	1,173	2,808	3,981	932	4,374	5,306	895	624	1,519	10,806
Kallion haarakirjasto ..	202	191	393	160	326	486	222	174	396	1,275
Töölön » ..	78	68	146	42	125	167	118	89	207	520
Vallilan » ..	58	11	69	40	19	59	101	60	161	289
Käpylän » ..	12	13	25	1	43	44	26	23	49	118
Yhteensä	1,523	3,091	4,614	1,175	4,887	6,062	1,362	970	2,332	13,008
<i>Lainaaajat, joiden äidinkieli oli muu kieli.</i>										
Pääkirjasto	18	103	121	3	138	141	15	10	25	287
<i>Kaikkiaan lainaajia.</i>										
Pääkirjasto	3,207	4,906	8,113	2,348	6,769	9,117	2,123	1,227	3,350	20,580
Kallion haarakirjasto ..	1,699	889	2,588	1,298	1,222	2,520	1,274	962	2,236	7,344
Töölön » ..	200	142	342	131	243	374	359	211	570	1,286
Vallilan » ..	317	36	353	213	57	270	342	209	551	1,174
Käpylän » ..	154	71	225	32	197	229	213	171	384	838
Yhteensä	5,577	6,044	11,621	4,022	8,488	12,510	4,311	2,780	7,091	31,222

Vuonna 1927 oli lainaajien lukumäärä 30,100, joista 17,250 eli 57.3 % lainasi pääasiallisesti suomenkielistä, kun taas 12,850 eli 42.7 % lainasi enimmäkseen ruotsinkielistä ja ulkomaista kirjallisuutta. Vastaavat, kertomusvuotta koskevat prosenttiluvut ovat 57.4 ja 42.6. Suomenkielisten lainaajien lukumäärä lisääntyi niinmuodoin vähäisessä määrin. Kertomusvuonna lainaajat on ryhmitetty äidinkielen perusteella; pääkirjastossa, josta lainataan myöskin vieraskielistä kirjallisuutta, on kiinnitetty huomiota siihen, onko lainaajien äidinkielenä suomi, ruotsi vai muu kieli, haarakirjastoissa taas, onko suomi vai ruotsi lainaajien äidinkieli. Tämän jaottelun perusteella oli suomenkielisten lainaajien lukua osoittava prosenttiluku 57.4, ruotsinkielisten 41.7 ja muunkielisten 0.9. Aikuisten lainaajien lukumäärä lisääntyi nuorten lukumäärään verraten; edellisten prosenttiluku oli 77.3 (75.4 v. 1927) ja jälkimmäisten 22.7 (24.6 v. 1927). Aikuisten lainauksesta on mainittava, että ruumiillisen työn tekijöihin kuuluvien ja muiden lainaajien välinen suhde muuttui, samoin kuin on ollut laita lähinnä edellisinäkin vuosina, jälkimmäisten eduksi; ruumiillisen työn tekijäin prosenttiluku oli 39.8 (43.9 v. 1927) ja muiden lainaajien 60.2 (56.1 v. 1927).

Lukusalit. Pääkirjaston neljä lukusalia oli yleisölle avoinna 357 päivää. Kallion haarakirjaston aikuisten lukusali oli avoinna 356, lasten lukusali 343 ja sanomalehtisali 357 päivää. Töölön, Vallilan ja Käpylän lukuhuoneet sekä Perämiehenkadun varrella oleva lukuhuoneisto olivat avoinna 357 päivää. Päivittäinen aukioloaika oli muuttumattomana.

Pääkirjaston opintosalissa oli käyntien määrä 18,706 (18,048 v. 1927); yleisessä lukusalissa 57,298 (52,196 v. 1927), lasten lukusalissa 49,707 (51,353 v. 1927) sekä sanomalehtisalissa 243,064 (238,807 v. 1927), siis kaikkiaan 368,775 (360,404 v. 1927). Kallion haarakirjastossa oli käyntien luku aikuisten lukusalissa 32,010 (27,385 v. 1927), lasten lukusalissa 59,265 (54,050 v. 1927) ja sanomalehtisalissa 143,819 (142,162 v. 1927) eli yhteensä 235,094 (223,597 v. 1927). Pienten haarakirjastojen lukuhuoneissa oli käyntien määrä seuraava: Töölön haarakirjastossa 87,883 (79,224 v. 1927), Vallilan haarakirjastossa 97,977 (72,976 v. 1927), Käpylän haarakirjastossa 29,222 (27,587 v. 1927) sekä Perämiehenkadun lukuhuoneistossa 98,480 (94,117 v. 1927). Kirjaston lukusaleissa ja lukuhuoneissa oli käyntejä kertomusvuonna kaikkiaan 917,431, kun taas niiden luku vuonna 1927 oli 857,905.

Lukusalikäyntien päivittäinen keskimäärä oli pääkirjastossa 1,032 (1,012 v. 1927), Kallion haarakirjastossa 666 (635 v. 1927), Töölön haarakirjastossa 246 (223 v. 1927), Vallilan haarakirjastossa 274 (206 v. 1927), Käpylän haarakirjastossa 82 (77 v. 1927), Perämiehenkadun lukuhuoneistossa 276 (264 v. 1927) ja koko kirjastossa 2,576 (2,417 v. 1927).

Vuoden kuluessa ilmestyneitä aikakaus- ja sanomalehtiä oli lukusaleissa ja lukuhuoneissa yleisön käytettävissä pääkirjastossa 305 aikakauslehteä (404 kpl.) ja 72 sanomalehteä (92 kpl.), Kallion haarakirjastossa 121 aikakauslehteä (167 kpl.) ja 37 sanomalehteä (47 kpl.), Töölön haarakirjastossa 49 aikakauslehteä (56 kpl.) ja 23 sanomalehteä (28 kpl.), Vallilan haarakirjastossa 42 aikakauslehteä (47 kpl.) ja 17 sanomalehteä (24 kpl.), Käpylän haarakirjastossa 37 aikakauslehteä (40 kpl.) ja 15 sanomalehteä (18 kpl.) sekä Perämiehenkadun lukuhuoneistossa 41 aikakauslehteä (45 kpl.) ja 15 sanomalehteä (29 kpl.).

Kysymys kommunistisen sanomalehden »Työväenjärjestöjen Tiedonantajan» tilaamisesta lukusaleihin aiheutti erimielisyyttä kirjaston johtokunnan keskuudessa. Johtokunta päätti kuitenkin kolmella äänellä kahta vastaan, että mainittu sanomalehti hankittaisiin kirjaston kaikkiin lukusaleihin, yhtenä kappaleena kuhunkin. Kirjastonhoitaja ei katsonut voivansa panna päätöstä täytäntöön ja ilmoitti asian kaupunginvaltuustolle, joka kumminkaan ei kertomusvuonna ottanut tilauskysymystä käsiteltäväksi.

Samoin kuin useina edellisinä vuosina järjestettiin talvella, keväällä ja syksyllä pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa lapsille satuiltoja; pääkirjastossa 33 suomenkielistä ja 30 ruotsinkielistä, Kallion haarakirjastossa 25 suomenkielistä ja 8 ruotsinkielistä. Erittäin suomenkielisillä satutunneilla oli runsaasti lapsia.

Vuoden varrella pantiin pääkirjastossa koetteeksi alulle opintokerhotyö. Avustava kirjastonhoitaja H. Hirn johti vuoden lopulla opintokerhoa, jonka aineena oli Kustaa III:n aika (»Gustaf den tredjes tid»). Sitä ennätettiin käsitellä vain osaksi; opiskelun oli määrä jatkua sitten seuraavana vuonna. Osanottajia oli kymmenkunta.

Kirjavarasto käsitti tammikuun 1 p:nä 1928 151,588 nidettä. Vuoden varrella poistettiin 2,743 ja hankittiin 13,436 uutta nidettä, niin että kirjavarasto joulukuun 31 p:nä käsitti 162,281 nidettä, joista 82,023 oli 50.6 % suomenkielistä, 75,848 eli 46.7 % skandinavia ja 4,410 eli 2.7 % muunkielistä kirjalli-

suutta. Romaani- ja kertomuskirjallisuutta oli 70,957 nidettä eli 43.7 %, muuta kirjallisuutta 91,324 nidettä eli 56.3 %. Kirjavarastosta oli 100,307 nidettä sijoitettuna pääkirjastoon, 38,416 Kallion haarakirjastoon, 11,125 Töölön haarakirjastoon, 8,468 Vallilan haarakirjastoon, 3,932 Käpylän haarakirjastoon ja 33 Perämiehenkadun lukuhuoneistoon. Melkoinen osa pääkirjaston vanhempaa kirjavarastoa pidettiin makasinoituna.

Kirjalahjoja ovat antaneet kirjastolle kaupunginkirjastonhoitaja E. Ackerknecht, vapaaherratar A. von Bonsdorff, Ranskan ministeri M. de Coppet, Eesti kultuurkapitaali kujutavate kunstide sihtkapitaali, herra O. A. Ekholm, insinöörinrouva S. Graf, arkkitehti B. F. Granholm, haarakirjastonhoitaja R. Gröönroos, Harplinge hembygds- och fornminnesförening, avustava kirjastonhoitaja H. Hirn, tohtori J. Hoving, haarakirjastonhoitaja H. Huttunen, neiti I. Kondyreff, amanuessi M. Koskimies, ylioppilas E. Kytömaa, Liettuan Helsingissä oleva konsulaatti, herra T. Morariu, kustannusosakeyhtiö Otava, intendentti R. Palmgren, filosofiantohtori J.-L. Perret, »Pro jure nationum»-yhdistys Suomessa, Puolan Helsingissä oleva lähetystö, herra G. Stenman (suurehkon kirjakokoelman), Suomen ruotsalainen rakennusmestariyhdistys, Osakeyhtiö Systema, The American Library in Paris (suurehkon kokoelman englantilaista kirjallisuutta), The Bar Association of St. Louis, Tšhekkoslovakian Helsingissä oleva konsulaatti ja Valtioneuvoston julkaisuvarasto.

Kirjasto sai myöskin korvauksetta vastaanottaa julkaisuja, joita olivat toimittaneet Aarhusin valtionkirjasto, Ahvenanmaan maakuntalautakunta, Bergenin yleinen kirjasto, Danziger Heimatdienst, Eduskunnan kirjasto, osuusliike Elanto, Helsingin kaupungin rahatoimikonttori, Helsingin kaupungin tilastokonttori, Helsingin kaupunginvaltuuston kanslia, Helsingin postimerkki-enkeräilijäyhdistys, Helsingin säästöpankki, Hydrografinen toimisto, Kansainvälisen sosiaalipoliittisen yhteistyön valtuuskunta, Odensen keskuskirjasto, Pelastusarmeija, Porin kaupunginkirjasto, postihallitus, Posti- ja lennätinlaitos, postisäästöpankkihallitus, Ruotsalaisen kirjallisuuden seura Suomessa, Suomen matkailijayhdistys, Suomen pankki, Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Suomi, Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund, Tamperen kaupungin rahatoimikamari, The American Library in Paris, Tukholman työläiskirjastoliitto, Turun kaupungin rahatoimikamari, Uppsalan yliopiston kirjasto, Valtion kirjastotoimisto, Viipurin kaupunginkirjasto, Viipurin kaupungin rahatoimikamari sekä seuraavien aikakaus- ja sanomalehtien toimitukset: »Aikain vartija», »Bank of Finland», »Barnens missionstidning», »Era», »Helmiä syvyydestä», »Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen kuukauslehti», »Hufvudstadsbladet», »Kalastaja», »Kirjatyö—Bokarbete», »Lasten lähetyslehti», »Missionstidning för Finland», »Mondo», »Pärlor ur djupet», »Rauhaa kohti», »Rauhan sanomia», »Sielunterveysseuran aikakauslehti», »Sosialinen aikakauskirja — Social tidskrift», »Sociala och kommunala spörs-mål», »Suomen lähetys-sanomia», »Suomen viesti», »Teosofi», »The christian science monitor», »Tidskrift utgiven av Stiftelsen för psykisk hälsa», »Uusmaan uutiset», »Vapaa ääni» ja »Värtecken».

Painosta julkaistiin vuonna 1927 kirjastoon hankitun suomenkielisen kirjallisuuden luettelo, vastaava ruotsinkielisen ja ulkomaisen kirjallisuuden luettelo sekä kertomus kirjaston toiminnasta vuonna 1927.

Tulot. 55,172 tapauksessa veloitettiin lainanottajat maksamaan sakkoja, joita kertyi kaikkiaan 44,094: 40 markkaa, 2,027 suomenkielistä kirjaluettoa myytiin kaikkiaan 3,759: 05 markasta, 708 ruotsinkielistä luetteloita 1,559: 45 markasta ja 19 vieraskielisen kirjallisuuden luetteloita 38 markasta.

Eräytyneistä vakuuksista kertyi 3,261 markkaa ja vanhojen sanomalehtien y. m. myynnistä kertyi 5,106:35 markkaa. Tuloja oli kaikkiaan 57,818:25 markkaa.

Kadonneitten ja vahingoittuneiden kirjain korvausrahoja kertyi 3,805:25 markkaa. Säästöä edelliseltä vuodelta oli 48:25 markkaa. Näillä varoilla ostettiin kirjallisuutta ja lunastettiin aikaisemmin korvattuja kirjoja 3,843:35 markan arvosta. Säästöä vuoteen 1929 jäi läten 10:15 markkaa.

Menot¹⁾ ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä, johon myös on otettu laitokselle myönnetyt määrärahat:

	Määräraha, Smk.	Menot, Smk.
Palkat, palkkiot ja sairasapu	1,478,031: 70	1,461,189: 70
Kirjallisuus	480,000: —	479,998: 85
Painatus- ja sidontakulut	2) 265,633: 10	265,633: 10
Kalusto	23,000: —	22,689: 15
Vuokrat	117,200: —	114,200: —
Lämpö ja valo	141,800: —	127,333: 65
Puhtaanapito ja vedenkulutus	29,500: —	28,521: 15
Tarverahat	22,000: —	18,944: 10
	Yhteensä 2,557,164: 80	2,518,509: 70

Tässä yhteydessä mainittakoon kirjaston johtokunnan vuoden lopulla tekemä päätös siitä, ettei kirjastolle pyydetä valtionapua. Se rahallinen kannatus, joka uuden kirjastolain mukaan voitaisiin saada, on määrältään verrattain vähäpätöinen, mutta sen vastaanottaminen tulisi monessa suhteessa rajoittamaan kunnallisten viranomaisten määräämisoikeutta kirjastoon nähden.

Kirjoja sokeille ja Brage nimiset yhdistykset, joille kaupunginvaltuusto oli myöntänyt apurahoja yleishyödyllisten yritysten ja laitosten kannattamiseksi varatusta määrärahasta, olivat kertomusvuonna kirjastojohtokunnan valvonnan alaisia apurahojen käyttöön nähden. Johtokunta saattoi todeta, että yhdistykset ovat käyttäneet saamansa avustuksen tarkoituksenmukaisesti ja jatkaneet menestyksellisesti hyödyllistä toimintaa.

¹⁾ Tähän eivät sisälly kirjastorakennusten kunnossapidosta ja palovakuutuksesta aiheutuneet kulut. — ²⁾ Tähän sisältyy 39,990:87 markan suuruinen lisämääräraha, jonka kaupunginvaltuusto myönsi sidonta- ja painatuskuluihin, samoin kuin vuodesta 1927 siirtynyt erä 5,642:23 markkaa. Määrärahasta on 221,611:90 markkaa käytetty sidonta- ja 44,021:20 markkaa painatuskuluihin.